

IN SIMPLICITATE CORDIS MEI: DAVID OG THÉRÈSE AV LISIEUX

av sr. Ingeborg-Marie OP
tilegnet sr. Marie-Thérèse av Jesusbarnet OP

«Tillitsfullt og med glede, Herre, har jeg gitt deg alt.» Slik lyder den norske Tidebønnebokens oversettelse av en antifon hentet fra Første Krønikebok kapittel 29, hvor David, i glede over alle de gaver folket har brakt til byggingen av tempelet, velsigner og lovsynger Herren. «Av oppriktig hjerte har jeg frivillig gitt deg alt dette» oversetter Bibel 2011.¹

I det latinske breviaret lyder teksten «*Deus meus, in simplicitate cordis mei, laetus obtuli universa*». *In simplicitate cordis...* av hjertets enkelhet – et enkelt hjerte, det vil si et helt og rent hjerte, et oppriktig hjerte som ikke huser baktanker eller har skjulte agendaer, et hjerte som vil bare én ting, som ikke har for høye tanker om seg selv, eller forsøker å være eller fremstå som noe det ikke er.

«Tillitsfullt og med glede, Herre, har jeg gitt deg alt.» Dette er ord vi godt kunne ha hørt fra den hellige Thérèse av Lisieux's (1873-1897) munn. Helt fra hun var liten, hevdet den unge nonnen selv, hadde hun ikke nektet Gud noe.² «Jeg har gitt alt (...) lett løper jeg.»³ Det er ord som på en måte oppsummerer hva hellighet består i: Å gi alt til Gud, i dyp tillit og med glede.

David og Thérèse – i utgangspunktet skilt fra hverandre av så mange faktorer: tid, sted, kultur, kjønn, livsløp og historie... Kanskje kan de likevel sammen synge en lovsang som kan inspirere også mennesker i dagens verden til et liv helt hengitt i tillit og glede?

Det som i verdens øyne er svakt, det utvalgte Gud (1 Kor 1,27)

Som David, er Thérèse den yngste i en stor søskenflokk.⁴ Hun blir også den yngste i sitt kloster, og mange er de som ikke forventer seg det helt store av henne. Det er lett å ta feil. Når Samuel kommer til Isais hus for å salve den nye kongen i Israel, er det først den eldste broren han blir presentert for, og umiddelbart tenker han at «han må det være!» «Men Herren sa til Samuel: 'Se ikke på hans utseende og høye vekst, for jeg har forkastet ham. Her gjelder ikke det som mennesker ser. For mennesker ser det som øynene ser, men Herren ser på hjertet.'» (1 Sam 16,7). Isai må så presentere alle sønnene sine for profeten, men tenker ikke engang på å nevne David før han blir spurt.

Da spurte Samuel: «Var dette alle guttene dine?» «Nei», svarte Isai, «det er enda en igjen, den yngste. Han er ute og gjeter småfeet.» «Send bud etter ham!» sa Samuel. «Vi setter oss ikke til bords før han kommer.» Så sendte Isai bud etter ham. Han var rødskinn, hadde vakre øyne og et godt utseende. Herren sa: «Reis deg og salv ham! For han er det.» Da tok Samuel hornet med olje og salvet ham midt blant brødrene hans. Fra den dagen kom Herrens ånd over David og var med ham siden. (1 Sam 16,11-13)

Gjennom hele Bibelen går dette som en rød tråd: «det som i verdens øyne er svakt, det utvalgte Gud for å gjøre det sterke til skamme» (1 Kor 1,27). Slik blir det klart at den kraft som utfolder seg, er fra Gud, ikke fra oss selv (jfr. 2 Kor 4,7). Det er Guds utvelgelse, Guds kall og den nåde som følger med, som er kilden til den tillit som kan overgi alt til Gud. Slik David i Israels historie ble et eksempel på dette for folket, og et symbol på den Messias som skulle komme og realisere det i all

¹ Om ikke annet er oppgitt, er alle bibelsitater fra Bibelselskapets oversettelse 2011.

² Balthasar, Hans Urs von, *Two Sisters in the Spirit: Thérèse of Lisieux & Elizabeth of the Trinity*, trans. D. Nichols, A. E. Englund & D. Martin (San Francisco: Ignatius Press, 1992), s. 127.

³ Thérèse av Lisieux: *Vivre d'amour (dikt 17)* i Karmelittnonnene i Tromsøs forord til Thérèse av Lisieux: *En sjels historie*, overs. Jeanne Wreden (Oslo: St. Olav Forlag, 2014), s. 11.

⁴ Alle biografiske detaljer her og senere er hentet fra *En sjels historie*.

sin fylde, slik fikk også Thérèse av Lisieux, i sin etterfølgelse av denne Davids sønn, videreformidle det samme budskap til sin samtid og til senere generasjoner.

Det er ikke ved å strebe etter det store og uoverkommelige, etter verdslig anerkjennelse, eller ved å realisere et selvkonstruert ideal at vi bygger Guds rike, men ved åpent å ta imot det Gud sender oss, ved å leve vårt lite spektakulære dagligliv i trofast kjærlighet, bli fullt ut den Gud har skapt oss til å være, og modig kjempe de kamper som er nødvendig for å gjøre dette. Hvis vi helhjertet hengir oss til livet og lever det til fulle, hvor ubetydelig det enn måtte virke, er det kanskje ikke så banalt som vi først tenker.

Han lærer mine hender å stride (Salme 144,1)

Til tross for at hun er kjent som «den lille», fremstår Thérèse ikke egentlig som en naturlig «liten og ydmyk» sjel, slik vi har en tendens til å tenke oss det. Tvert imot, hun skriver selv at hun følte at hun «var født til ære», og at hennes ære bestod i å bli en helgen.⁵ Det er altså ikke slik at hun ikke har ambisjoner, men hun forstår hva hun er kalt til og setter alle sine krefter inn på det, uten å strebe etter noe annet. Hans Urs von Balthasar beskriver henne som «fryktløs og aggressiv», «*a fighter by nature*».⁶ «*God's gentle warrior*», som Thomas Nevin kaller henne i tittelen på sin biografi, kaster seg inn i den åndelige kamp klosterlivet, ja, kristenlivet i det hele tatt, innebærer, men gjør det med en viktig grunnleggende innsikt: Gud ber oss ikke om å bli noen andre enn oss selv, eller gjøre noe som er umulig for oss.

I likhet med Thérèses store heltinne, Jeanne d'Arc, går også David uredde i strid mot en overlegen fiende. Når han har bestemt seg for å utfordre Goliat, utstyres Saul ham med sine egne klær og våpen, men David nekter: «Jeg greier ikke å gå med dette på meg», sa han til Saul, «jeg er ikke vant til det» (1 Sam 17,38-39). David må gå i striden som den han er.

Thérèse skriver:

«Du vet, Moder, at jeg alltid har ønsket å være en helgen, men akk! Når jeg sammenligner meg med helgenene, har jeg alltid måttet konstatere at det er samme forskjell mellom dem og meg som det er mellom et fjell der toppen forsvinner i himmelens skyer og et ubetydelig lite sandkorn som trampes ned av forbipasserendes føtter.»⁷

Hun mister imidlertid ikke motet, fordi hun har full tillit til at Gud ikke inngir uoppnåelige ønsker – og hennes ønske om å bli hellig, må utvilsomt være Gud-inngitt. «Det er umulig for meg å gjøre meg større, jeg må finne meg i at jeg er som jeg er, med alle mine feil, men jeg vil søke en måte å komme til himmelen på ad en liten vei som er ganske så rak og kort, en helt ny, liten vei.»⁸

Å akseptere at man er som man er, å ta imot de forutsetninger man er skapt med og det ens historie har formet en til å bli, er det eneste mulige startpunkt for vekst. Det samme gjelder hver og én av oss – også de som ser i Thérèse et forbilde. Balthasar siterer henne og kommenterer:

«This ear of corn is an image of my soul. The good God has weighed me down with graces, for myself and also for many others.» But this does not imply that she became a «blueprint of sanctity» from which other saints could be mass-produced. It is precisely this danger she strives to avert. (...) «Everything in her little way has to be «ordinary»

⁵ *En sjels historie*, s. 80.

⁶ Balthasar, s. 238.

⁷ *En sjels historie*, s. 218.

⁸ *ibid.*

and «imitable». And yet: there must be something unique in each of them. In her it was truth, but in others it might be empty convention or dangerous presumption.⁹

Hvis Thérèse stilles opp som et mønster man slavisk skal reprodusere, risikerer hele hennes budskap å forvrenges, og hun blir bare nok en representant for uoppnåelige standarder, en kilde til dårlig samvittighet og følelse av mislykkethet fordi man ikke er som henne. Hver enkelt må finne sitt eget «mål av hellighet» og fylle det, og bare det. «Det fullkomne består i å gjøre hans vilje, å være det han vil vi skal være.»¹⁰

Alt gjør Herren for meg (Salme 138,8)

På innvendingene om at han er for ung og uerfaren til å gå i tvekamp med Goliat, svarer David: «Herren, som har berget meg fra løve og bjørn, han skal også berge meg fra denne filisteren» (1 Sam 17,45-47). På samme måte er Thérèse helt klar over at det ikke er med sine egne krefter hun kan overvinne de fristelser og prøvelser livet – samt hennes eget temperament – byr på.

Likevel føler jeg stadig den samme frimodige tillit til at jeg skal bli en helgen, det skyldes at jeg ikke regner det som følge av egne fortjenester, for jeg har ikke én eneste en, men at jeg setter mitt håp til ham som er selve Godheten og Helligheten. Det er han og bare han, som nøyer seg med mine svake anstrengelser; løfter meg opp til seg, dekker meg med sine egne uendelige fortjenester og gjør meg hellig.¹¹

Hennes vei «består ikke i en eller annen bestemt praksis eller handling, den består i en indre holdning som gjør oss ydmyke og små i Guds armer, bevisste på vår svakhet, men med en tillit til Faderens godhet, like til det mest frimodige...»¹² Den innebærer «å erkjenne sin intethet, å forvente seg alt fra Gud, slik et lite barn forventer å motta alt fra sin far; det betyr å ikke la seg uroe av noe som helst, og å ikke ville legge seg opp noen formue.»¹³

Som David går imot Goliat kun væpnet med de våpen han kjenner, de våpen Gud har latt ham overvinne både løve og bjørn med: slynge og sten (1 Sam 17,40), tar Thérèse imot det utstyr Herren legger i hennes hender. «Jeg er ikke en kriger som har kjempet med jordiske våpen, men ‘med Åndens sverd, som er Guds ord.’»¹⁴ «Det er bønnen, og det er offeret, som utgjør hele min kraft; de er uovervinnelige våpen som Jesus har gitt meg.»¹⁵

Videre vet både David og Thérèse å skjelne når det er tid for kamp og når det er tid for å flykte. Sine seire over Goliat og filisterne til tross, legger David senere på flukt både for den sjalu Saul og for sin egen sønn Absalom (1 Sam 19,9; 2 Sam 15,13-16). Thérèse skriver også om sitt «siste knep» som hun bruker «for ikke å bli beseiret i disse indre kampene; det er å desertere.»¹⁶ Når fristelsene til å si noe stygt til en søster eller risikoen for å bli trukket inn i en konflikt blir for store for henne, flykter hun rett og slett. Hun går.¹⁷ Det er ikke særlig respektabelt, men hun våger likevel å innrømme det. Hun kjenner sine grenser.

«Pick your battles» kunne være moralen – eller heller: «Let God pick your battles!» Guds kamper vil Gud selv kjempe i oss. Prøver vi å kjempe på egne vegne, vil vi snart oppdage at våre egne

⁹ Balthasar, s. 51.

¹⁰ *En sjels historie*, s. 25.

¹¹ *En sjels historie*, s. 80.

¹² Thérèse av Lisieux, *Derniers entretiens* (Paris, Les Editions du Cerf, 1992), s. 582, min oversettelse.

¹³ *op.cit.* s. 308, min oversettelse.

¹⁴ *op.cit.* s. 313, min oversettelse.

¹⁵ *En sjels historie*, s. 254.

¹⁶ *En sjels historie*, s. 238.

¹⁷ *op.cit.*, s. 237-239.

krefter ikke strekker til. Thérèse ber i sin innvielse til Guds barmhjertige kjærlighet: «Jeg ønsker å oppfylle din vilje til fullkommenhet og å nå frem til den grad av herlighet som du har gjort rede for meg i ditt rike; kort sagt, jeg ønsker å bli en helgen, men jeg føler min maktesløshet, og jeg ber deg, min Gud, at du selv må være min hellighet.»¹⁸

Dypest sett handler det om motivasjonen for å kjempe. Når David kjemper mot Goliat, gjør han det fordi Goliat har hånet Herren og hans folk (1 Sam 17,36). Han gjør det ikke for sin egen fortreffelighets skyld. Balthasar skriver om Thérèse:

Thérèse is a warrior even though her battles are fought for love by means of love, for peace by means of peace. [...]

Her battle is to wipe out the hard core of Pharisaism that persists in the midst of Christianity; that human will-to-power disguised in the mantle of religion that drives one to assert one's own greatness instead of acknowledging that God alone is great. «With the utmost severity and unsparing clarity, Thérèse directs her attack against every ascetical practice that aims, not at God, but at one's own perfection, which is nothing more than spiritual beauty treatment.» Jesus does not demand great deeds but only gratitude and self-surrender.¹⁹

Hennes kamper foregår altså på to plan: Kampen for å fremme et sant bilde av Gud og av hva hellighet innebærer, og kampen for å leve som hun lærte: i overgivelse og radikal kjærlighet. «But the more she is taken at her word and ‘grows’ in sanctity, the more she grasps her mission, the mission of the ‘little way’, which is the only possible way: ‘He must increase, I must decrease’».²⁰ Jo mer hun gjør fremskritt, jo mer viser det seg at «her path leads from ‘great sanctity’ to ‘little sanctity’»²¹, fra menneskeskapte ideer om hellighet til den hellighet Gud ønsker for henne, slik David ikke fikk bygge det huset han ønsket for Herren, men heller fikk et løfte om at Herren selv skulle bygge et hus for ham, og at hans etterfølger i dette hus var den som skulle bygge templet (2 Sam 7). Ord fra en av hans salmer (hvorvidt David virkelig skrev alle salmene som er tilskrevet ham, er irrelevant i denne sammenheng), Salme 131, uttrykker både midlene og målet:

*Herre, mitt hjerte er ikke hovmodig,
mine øyne er ikke stolte.
Jeg går ikke med tanker
som er for store og underfulle for meg.*

*Nei, jeg har fått min sjel til å bli stille og rolig,
som et lite barn hos sin mor.
Som det lille barnet, slik er min sjel i meg.*

*Israel, vent på Herren
fra nå og til evig tid!*

Herre, husk David og alt han holdt ut! (Salme 132,1)

En spiritualitet preget av barnlig enkelhet og «litenhet» kunne risikere å degenerere til naivitet eller lettvinhet, og Thérèse har nok lidd av å bli barnsliggjort og presentert på en overflatisk måte. Med et raskt blikk på hennes historie, kunne hun lett beskyldes for å være det man litt sleivete kunne kalle «en bortskjemt liten frøken»: Yngste datter av to svært kjærlige og oppmerksomme foreldre –

¹⁸ *op.cit.*, s. 280.

¹⁹ *Two Sisters*, ss. 241-242.

²⁰ *op.cit.*, s. 110.

²¹ *ibid.*

moren døde riktignok tidlig, men Thérèse var farens «lille dronning», sine søstres yndling, omgitt av kjærlighet og omsorg hele sin barndom, overfølsom og sutrete. Når hun skal få lov til å velge en leke, vil hun ha alle, på samme måte som hun ikke kan velge bare ett kall, hun vil ha alle. Hun maser seg til å få viljen sin, og nøler ikke med å gå helt til paven for å få lov til å gå i kloster «nå med det samme!» Ja, til og med både Gud og naturen må bøye seg for å oppfylle hennes ønsker: når hun vil ha snø på ikledningsdagen, slik at naturen skal være hvit som henne, da «fikser Pappa det».

Der er imidlertid en annen side av saken. Gjennom ulike erfaringer og fordypning gjennom bønn og fellesliv, vokste og modnet Thérèse. De kamper hun kjemper, er ikke en strid for å perfektionere sitt eget ego – som en karikatur av det å bli hellig kunne få oss til å tro – de er for kjærlighetens og sannhetens sak, «a means towards the one important goal: readiness for God's service».²² Hun søker ikke å være alle til lags, tvert imot, hun skriver nokså bestemt at om folk ikke vil høre sannheten, da må de ikke komme til henne. Det spiller ingen rolle om søstrene misliker henne av den grunn.²³ Men hun vet også at sannheten om et annet menneske er det bare Gud som ser, og at han elsker hennes medsøstre like høyt som han elsker Thérèse selv, uansett hvor irriterende og uspiselige disse søstrene kan være.²⁴ Thérèse søker derfor å leve etter den sannheten, å elske søstrene slik Gud elsker dem og leve det ut i handling.

Beviset på at den barnlige tillit til Gud hun uttrykker ikke er overflatisk, får vi når hun mot slutten av sitt korte liv mister all sansbar bekreftelse på at det er noe i det hun tror på og har viet sitt liv til. «På dødens terskel bekjenner Thérèse at hun 'har mistet troen', (...) nå klarer hun bare å elske.»²⁵ Hennes tillitsfulle kjærlighet til Faderen prøves i ild, og det er noe dypt evangelisk ved dette. For når i evangeliene er det vi hører Jesus be sitt mest inderlige «Abba, Far»? I Getsemanes have, hvor han fortsetter: «Alt er mulig for deg. Ta dette begeret fra meg! Men ikke som jeg vil, bare som du vil» (Mark 14,36).

Også her møtes David og Thérèse. Både fortellingene i Samuels- og Krønikebøkene, og de mange klagesalmene i Salmenes bok som bærer Davids navn vitner om en mann som har kjent dyp fortvilelse. Sauls sjalusi ønsker ham død og gjør at han må leve som fredløs, hans egen sønn gjør opprør mot ham og fordriver ham fra Jerusalem. Til tross for sviket, sørger David dypt både over Saul og over sin sønn Absalom når de dør. Hva mer er, David lider på grunn av sin egen svakhet: Han faller for Batseba, griper til drastiske midler for å redde sitt eget rykte, og må så bære sin egen tunge dom, når profeten Natan på Guds vegne gjør hans egen situasjon klinkende klar for ham. Det første barnet han får med Batseba blir sykt og dør kort tid etter fødselen.²⁶

Om hun enn står langt fra David når det gjelder de konkrete detaljene, fikk altså også Thérèse erfaring med å måtte «holde ut». Det salmeverset *Graduale Romanum* angir som inngangsvers på hennes minnedag, *Ego autem in Domino speravi: exultabo et laetabor in tua misericordia: quia respexisti humilitatem meam* («Selv stoler jeg på Herren. Jeg vil juble av glede over din godhet, for du har sett min nød», Sal 31,7-8), kommer midt i en av salmene tilskrevet David, som uttrykker både dyp tillit og klage. Det er også fra den salmen Lukas henter Jesu siste ord på korset: «I dine hender overgir jeg min ånd» (v. 6).

Det er ikke selvpålagte botsøvelser eller selvvalgt lidelse som teller, for lidelsen er ikke et mål i seg selv. Det handler om hvordan man møter den lidelsen man ikke har valgt, og med hvilken holdning man gjennomlever den. Thérèse gjennomlever ikke prøvelsen i bitter isolasjon, men med kjærlighet,

²² Balthasar, s. 152.

²³ Pollestad, Kjell Arild, *Therese, en kjærlighetshistorie fra virkeligheten* (Oslo: Cappelen, 1997), s. 122.

²⁴ *En sjels historie*, s. 234-235.

²⁵ Halik, Thomas, *Vzdáleným nablízku: Vášně a trpělivost v setkání víry s nevírou*, sitert i Karmelittnonnene i Tromsøs forord til *En sjels historie*, s. 15.

²⁶ Se 1 Sam, kap. 18-31; 2 Sam, kap. 1; 11-24.

i solidaritet med alle som lider av manglende tro og håp, alle som lever uten Gud,²⁷ slik Jesus, forenet med en forvillet menneskehet, roper på korset (også her med ord fra en av salmene): «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» (Sal. 22, 1; Mark 15,34). «Hun anser seg selv som en søster for dem som frivillig har fjernet seg fra Gud. Hun er villig til å ha fellesskap med dem i deres mørke, bitterhet og håpløshet, og bære dem frem for Gud i stedfortredende kjærlighet.»²⁸ Thérèses smertefulle opplevelse av mørke blir således en måte å utvide hennes horisont på, og en åpning for hennes kjærlighet til å favne enda bredere, noe hun tar imot og tolker som «a special gift and challenge» skriver Thomas Halik,²⁹ og konkluderer: «hvis kjærligheten løper forbi troen på veien til det endelige målet og overlever selv ‘troens død’, da er den i stand til å omfavne også de ikke-troende og deres vantro.»³⁰

...og med glede (1 Krøn 29,17)

Far from being timid, morose, acerbic or melancholy, or putting on a dreary face, the saints are joyful and full of good humour. Though completely realistic, they radiate a positive and hopeful spirit. The Christian life is “joy in the Holy Spirit” (Rom 14:17), for “the necessary result of the love of charity is joy; since every lover rejoices at being united to the beloved... the effect of charity is joy” (Thomas Aquinas, Summa Theologiae, I-II, q. 70, a. 3).³¹

Thérèse innleder sin selvbiografi med å si at det hun gjør når hun skriver, er å stemme i en lovsang om Guds barmhjertighet, slik den har vist seg i hennes liv.³² Hun låner ord fra en av salmene tilskrevet David: «Jeg vil alltid syng om Herrens miskunn» (Sal 89,1). Kjell Arild Pollestad kommenterer:

Thereses selvbiografiske skrifter med alt hva de inneholder av prøvelser, lidelser og mørke, er likevel gjennomstrømmet av en dyp glede, og noe som nesten kunne kalles et åndelig humør. Selv de søstrene i klosteret som ikke likte henne, måtte innrømme at bedre humør enn Therese kunne ingen ha. Hun smilte nesten bestandig, hennes glade latter hørt i rekreasjonene, hennes sans for humor åndet i hennes brev og kvikke bemerkninger. Som det frie menneske hun var, hadde hun selvironiens nådegave, og tok aldri seg selv høytidelig.³³

Denne gleden er knyttet nettopp til hjertets enkelhet og til den barmhjertige kjærlighet Thérèse konsentrerte hele sitt liv om. Broder Roger uttrykker det i en tidlig versjon av Taizés regel:

Anyone who lives in mercy is neither over-sensitive nor constantly disappointed. He gives himself simply; joyfully, with all his heart; freely, not looking for anything in return. [...] Simplicity lies in the free joy of a brother who has given up any obsession with his own progress or backsliding to keep his eyes fixed on the light of Christ.³⁴

²⁷ *En sjels historie*, s. 223.

²⁸ Forord til *En sjels historie*, s. 16.

²⁹ Halik, Thomas, *Patience with God*, trans. Gerald Turner (New York: Doubleday, 2009), s. 33.

³⁰ *Vzdáleným nablízku*, sitert i Karmelittnonnene i Tromsøs forord til *En sjels historie*, s. 16.

³¹ Pave Frans, *Gaudete et exsultate* 122.

³² *En sjels historie*, s. 23.

³³ *Therese*, s 130.

³⁴ Schutz, Roger, *Parable of Community*, trans. Emily Chisholm and the Brothers (Oxford: A. L. Mowbray & Co. Ltd, 1980), ss. 29-30.

Der er altså en glede som går dypere enn det som foregår på overflaten. Ja, der er en glede i selve kampen, «kampens fryd» som Tolkien skriver om, som får Rohans ryttere til å synge en «fager og forferdelig» sang mens de slåss.³⁵ Broder Roger beskriver det slik:

Denne feiringen er noe helt annet enn en forbigående eufori. Kristus vekker den i menn og kvinner som er seg fullt bevisst verdens situasjon, og i stand til å konfrontere de alvorligste hendelser. Men disse menneskene kjenner også i seg selv de samme trang til makt og dominans de ser er opphav til krig og urettferdighet i verden. De vet at kampen begynner i dem selv, slik at de ikke, uten å merke det, skulle havne på parti med undertrykkerne. Slik blir selve kampen en feiring: feiringen av kampen for at Kristus skal være og forbli vår første kjærlighet, feiringen av kampen for å reise de undertrykte opp.³⁶

Det er gleden over å kjempe for det gode – slik den som lider for kjærlighetens skyld kan finne glede midt i lidelsen. Fordi Thérèse gjennomlevde sitt indre mørke i solidaritet med dem som ikke har troen, og som en kamp for sannheten om Guds kjærlighet, kunne hun bevare den dype gleden, tross sin sykdom og åndelige natt.

Hver gang det dukker opp en ny anledning til kamp, når fienden kommer for å utfordre meg, står jeg ham modig imot, og fordi jeg vet det er feigt å duellere, vender jeg ryggen til min motstander uten å verdige ham et blick, men løper så til min Jesus og forteller ham at jeg er rede til å utgyte mitt blod til siste dråpe for å bekjenne at det finnes en himmel. Jeg sier til ham at jeg er glad for at jeg ikke er i stand til å glede meg over den skjønne himmelen her på jorden, dersom han ved dette vil åpne den for evigheten for de stakkars ikke-troende. På tross av at denne prøvelsen har fjernet all min glede, kan jeg likevel utbryte: Herre, du fyller meg med glede ved ALT du gjør (jfr. Sal 92,5). For finnes det noen større glede enn å lide for din kjærlighet?³⁷

Gi som gave det dere fikk som gave (Matt 10,8)

«Perfect joy is self-giving. Whoever knows it seeks neither gratitude nor kindness. It is sheer wonder renewed by the sight of the generosity of the Giver of all gifts, material and spiritual. It is thankfulness. It is thanksgiving.»³⁸

For David ble både seire og nederlag en del av hans historie med Gud og den misjon han på Guds vegne utførte for folket. Thérèse skriver til sin søster Céline:

Hvor lett det er å glede Jesus, å henrykke Hans hjerte. Det er bare å elske Ham uten å se på seg selv, uten å bry seg om sine feil og mangler... Din Therese er ikke helt på høyden for tiden, men Jesus lærer henne å dra nytte av alt, både av det gode og det onde hun oppdager i seg selv... De åndelige veilederne lærer at vi går fremover i fullkommenhet ved å gjøre et stort antall gode gjerninger, og de har sikkert rett, men min veileder, som er Jesus, lærer meg ikke å telle mine gjerninger; Han lærer meg å gjøre alt av kjærlighet, å ikke nekte ham noe, å være glad når Han gir meg en anledning til å vise at jeg elsker Ham, men dette gjøres i fred, i overgivelse. Det er Jesus som gjør alt og jeg gjør ingenting.»³⁹

³⁵ Tolkien, J. R. R., *Ringenes Herre: Atter en konge*, overs. Torstein Bugge Høverstad (Den Norske Bokklubben, 1992), Bok 5, kap 5, «Rohirrim's ritt», s.776.

³⁶ Schutz, Roger, *Ta fête soit sans fin* (Taizé: Les Presses de Taizé, 1972), ss. 17-18, min oversettelse.

³⁷ *En sjels historie*, s. 225.

³⁸ Schutz, *Parable*, ss. 25-26.

³⁹ Thérèse av Lisieux's brev, sitert i Pollestad, s. 107.

Thérèses betydning ligger kanskje ikke i at hun var den første eller den eneste som kom med et originalt budskap, eller at hun var den beste til å formulere det, men i at hun blir et levende eksempel på en dyp evangelisk sannhet, ifølge en spiritualitet og en logikk som har røtter allerede i Det gamle testamente, på et bestemt sted, til en bestemt tid. Gud utvalgte seg en bortgjemt liten karmelittnonne for å minne Kirken og verden om sentrale aspekter ved troen som trengte å løftes frem, ved å la henne erfare dem og leve dem ut i sitt eget liv.

Whereas the church of her day preached a dread of sin and a systematic ascent to ultimate virtue and spiritual and moral perfection, Thérèse – fully in the spirit of St. Paul's letters – taught the need to accept with joy and thankfulness one's own weaknesses as a space that God's kindness and mercy may enter (while haughty virtue refuses admittance).⁴⁰

Thérèse evnet å ta imot den gaven som ble gitt henne, slik David tok imot sitt kall til å bli Israels konge, og gi den videre ved å gi hele seg til Gud, i full tillit, uten å holde noe tilbake:

Ved dette livets aften vil jeg tre frem for deg med tomme hender, for jeg vil ikke be deg, Herre, om å telle mine gjerninger. Alle våre rettferdige gjerninger er ufullkomne i dine øyne. jeg vil derfor ikke meg din egen rettferdighet og av din kjærlighet få motta det å eie deg i all evighet.⁴¹

Når David og Thérèse så oppriktig, fullstendig og med glede kan gi alt, er det fordi de i dypet av sine hjerter er klar over at de først har fått alt. I seg selv er de ingenting, og det de har å gi, er det Gud som har lagt i deres hender. «[Jeg kan] ikke forestille meg en større kjærlighet enn den det har behaget deg å gi meg *uten noen som helst fortjeneste fra min side*,» sier Thérèse til Gud.⁴² Den som får erfare at kjærligheten – den som ble Thérèses kall – ikke i første omgang er at vi elsker Gud, men at Gud elsker oss, og som kommer til tro på denne kjærlighet (jfr. 1 Joh 4,10.16), det mennesket vil være i stand til å istemme Davids lovsang fra Krønikeboken (1 Krøn 29,10-17), både med sin stemme og med sitt liv:

Velsignet er du, Herre, vår far Israels Gud, fra evighet til evighet!

*Deg, Herre, tilhører storhet og makt,
herlighet, ære og majestet,
alt som er i himmelen og på jorden.
Ditt er riket, Herre,
og du er opphøyd som overhode over alt.*

*Rikdom og ære kommer fra deg,
og du rår over alle ting.
I din hånd er kraft og styrke.
Du har i din makt å gjøre alt stort og sterkt.*

*Og nå, vår Gud, takker vi deg
og lovsynger ditt herlige navn.*

*For hvem er jeg, og hvem er mitt folk?
Skulle vi være i stand til å gi slike frivillige gaver?*

⁴⁰ Halik, *Patience*, s. 32.

⁴¹ *En sjels historie*, s. 281.

⁴² *En sjels historie*, s. 272.

*Nei, alt kommer fra deg.
Det vi gir, kommer fra din hånd.*

*For vi er fremmede for ditt ansikt
og gjester som alle våre fedre.
Som en skygge er våre dager på jorden
og uten håp.*

*Herre, vår Gud,
all denne rikdommen vi har samlet
for å bygge et hus for ditt hellige navn,
den kommer fra din egen hånd,
og alt er ditt.*

*Min Gud, jeg vet at du ransaker hjerter
og gleder deg over oppriktighet.
Av oppriktig hjerte har jeg frivillig gitt deg alt dette.*

Tillitsfullt og med glede, Herre, har jeg gitt deg alt!